

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

Adam Bodnar

XI.543.13.2018.MS

Pan
gen. bryg. SG Tomasz Praga
Komendant Główny Straży Granicznej
Al. Niepodległości 100
02 – 514 WARSZAWA

Do mojego Biura nieprzerwanie, co najmniej od 2016 roku, docierają informacje o kolejnych przypadkach niewpuszczania na terytorium Polski cudzoziemców, którzy przystępując do odprawy granicznej nie dysponują dokumentem uprawniającym do przekroczenia granicy, ale w rozmowie z funkcjonariuszem prowadzącym odprawę deklarują zamiar ubiegania się w Polsce o ochronę międzynarodową. Według tych informacji, funkcjonariusze Straży Granicznej nie przyjmują składanych przez cudzoziemców deklaracji i nie dopuszczają do złożenia wniosku o udzielenie wspomnianej ochrony. W konsekwencji cudzoziemcom odmawia się prawa wjazdu i odsyła na terytorium państwa, z którego usiłowali wjechać do Polski. Większość skarg kierowanych do mojego Biura w tego typu sprawach dotyczy kolejowego przejścia granicznego pomiędzy Polską i Białorusią w Terespolu.

Sprawa niewpuszczania do Polski cudzoziemców deklarujących zamiar złożenia wniosku o ochronę międzynarodową wielokrotnie była przedmiotem wystąpień kierowanych przeze mnie zarówno do organów Straży Granicznej¹, w tym Komendanta Głównego tej formacji, jak i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji². Podnoszone w skargach zarzuty zostały też potwierdzone podczas wizytacji przeprowadzonej na wspomnianym przejściu granicznym przez pracowników mojego

---

¹ Sprawa opisana została m.in. w wystąpieniu skierowanym do Komendanta Głównego SG w dniu 7 kwietnia 2017 r., nr XI.543.19.2016.MS.

² Wystąpienie do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 lutego 2017 r., nr XI.543.10.2017.MS.

Biura³. Wizytujący, obserwujący przebieg tzw. rozpytań prowadzonych w ramach odpraw granicznych, stwierdzili, że aż w 15 przypadkach, na 79 obserwowanych, cudzoziemcy, którym ostatecznie odmówiono prawa wjazdu do Polski albo wprost zgłaszali funkcjonariuszom zamiar złożenia wniosku o ochronę międzynarodową, albo mówiąc o przyczynach opuszczenia kraju pochodzenia opisywali sytuacje, które pośrednio mogły świadczyć o takim zamiarze.

W dniu 26 marca 2018 r. do mojego Biura wpłynął apel organizacji pozarządowych, tj. Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Amnesty International i Stowarzyszenia Interwencji Prawnej, o podjęcie działań zmierzających do zapewnienia cudzoziemcom przystępującym do odprawy granicznej w Terespolu, zgłaszającym obawy przed prześladowaniami w kraju pochodzenia, dostępu do procedury przyznania ochrony międzynarodowej na terytorium Polski. Podobny apel, z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli na wspomnianym przejściu granicznym, skierowany został również do Zarządu ds. Cudzoziemców w Komendzie Głównej Straży Granicznej. Uzasadniając swoją prośbę sygnatariusze apelu opisali historię dwóch mężczyzn narodowości czeczeńskiej, którzy po kilkunastu nieudanych próbach przekroczenia granicy i złożenia wniosków o ochronę międzynarodową zostali zatrzymani przez służby białoruskie i przekazani do Federacji Rosyjskiej, gdzie utracono z nimi kontakt. W ocenie organizacji pozarządowych, historia ta jest dowodem na realne zagrożenie, jakie wiąże się z niewpuszczeniem do Polski osób poszukujących ochrony przed prześladowaniami.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2017 r., poz. 958), zwracam się do Pana Komendanta z uprzejmą prośbą o wyjaśnienie, jakie działania zostały dotychczas podjęte, a jakie są planowane przez podległe Panu Komendantowi jednostki Straży Granicznej w związku z apelem organizacji pozarządowych. Proszę m.in. o wskazanie, czy zgodnie z sugestią autorów apelu na przejściu granicznym w Terespolu przeprowadzona zostanie kontrola. Jeżeli takie działania będą prowadzone, proszę Pana Komendanta o poinformowanie mnie o poczynionych w ich wyniku ustaleniach. Uprzejmie proszę również o informację na temat aktualnej sytuacji panującej na wspomnianym przejściu granicznym. Proszę m.in. o przedstawienie danych statystycznych za okres od 1 stycznia 2018 r. do dnia sporządzenia odpowiedzi na niniejsze pismo, dotyczących liczby cudzoziemców przystępujących do odprawy

---

³ Wizytacja przeprowadzona została w dniu 11 sierpnia 2016 r. Notatkę z wizytacji przekazano Komendantowi Placówki Straży Granicznej w Terespolu w dniu 14 września 2016 r. (sprawa nr XI.543.19.2016.MS).

granicznej na kolejowym przejściu granicznym w Terespolu, którym wydano decyzje o odmowie prawa wjazdu do Polski z powodu braku ważnej wizy lub innych dokumentów uprawniających do wjazdu i pobytu na terytorium RP oraz liczby osób, od których na tym przejściu przyjęto wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej. Proszę przy tym o zestawienie tych danych z podziałem na poszczególne miesiące i dni.

Byłbym wielce zobowiązany za potraktowanie mojej prośby jako pilnej i udzielenie odpowiedzi w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego pisma. Proszę przy tym o przesłanie kopii odpowiedzi mailem, na adres m.sosniak@brpo.gov.pl. W razie pytań lub wątpliwości proszę o bezpośredni kontakt z referentem sprawy, Panem Marcinem Sośniakiem - Naczelnikiem Wydziału Praw Migrantów i Mniejszości Narodowych w Zespole ds. Równego Traktowania, pod nr telefonu 22 55 17 953.